

**ZAGADNIENIA Z JĘZYKA POLSKIEGO NA USTNY EGZAMIN
MATURALNY W SESJI WIOSENNEJ W ROKU SZKOLNYM 2010/2011
W ZESPOLE SZKÓŁ NR 1 IM. KRZYSZTOFA KAMILA BACZYŃSKIEGO
W SOKOŁOWIE PODLASKIM**

LITERATURA

1. „O cóż jest piękniejszego niż wysokie drzewa” (L. Staff). Na podstawie wybranych utworów literackich określ stosunek człowieka do przyrody.
2. Przywołując dowolne trzy utwory literackie, ustosunkuj się do stwierdzenia A. de Saint- Exupery’ego: „ Pracując dla samych dóbr materialnych, budujemy sobie więzienie. Zamykamy się w samotni ze złotem, rozsypującym się w palcach, które nie daje nam nic, dla czego warto byłoby żyć”.
3. Kształtowanie się świadomości narodowej Polaków. Omów temat na podstawie polskiej publicystyki renesansowej i wybranych dzieł z późniejszych epok.
4. Uzasadnij słuszność stwierdzenia I. Krasickiego: „I śmiech niekiedy może być nauką”. Odwołaj się do utworów z różnych epok.
5. Polskie pieśni patriotyczne i ich miejsce w tradycji narodowej.
6. „W ludziach więcej rzeczy zasługuje na podziw niż na pogardę”. Ustosunkuj się do słów autora „Dżumy”, przeanalizuj temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
7. Dzienniki- dokument, wspomnienie, pamiętnik. Przywołując przykłady z różnych epok, zwróć uwagę na motyw autobiograficzny i element kompozycyjny utworów.
8. Szkolna rzeczywistość widziana oczami uczniów. Omów temat odwołując się do wybranych przykładów nie tylko z literatury polskiej.
9. Literatura upowszechniająca określony model życia (nie tylko parenetyczna). Poszukując różnych wzorców, przeanalizuj literaturę polską i obcą od antyku do współczesności.
10. Literackie podręczniki savoir- vivre’u, czyli o obyczajach polskich od średniowiecza od współczesności.
11. Różne portrety ojców w literaturze polskiej i obcej. Określ relacje z dziećmi i rolę ojca w tworzeniu rodziny.
12. Pacyfizm, czyli przeciwstawianie się wojnom. Rozwiń temat, wykorzystując wyłącznie dzieła literatury polskiej.
13. Romantyczne dusze w brutalnym świecie rządzonym przez pieniądze. Sportretuj sylwetki wrażliwych bohaterów literatury polskiej i powszechnej.
14. Cel i opis podróży bohaterów literatury modernistycznej. Omów temat na wybranych trzech przykładach literackich.
15. Przyjaźń między kobietą a mężczyzną. Scharakteryzuj pary damsko- męskie odwołując się do przykładów z literatury polskiej i powszechnej.
16. Rosja- państwo przyjazne czy wrogie polskiemu narodowi. Odwołując się do wybranych utworów polskich, wskaż sposoby postrzegania wschodniego kraju i relacje między państwami.
17. Samotność jednostki w tłumie. Omów problem poczucia obcości, wyalienowania na podstawie literackich kreacji bohaterów.

18. Różne definicje szczęścia w literaturze polskiej od średniowiecza do XX w.
19. Ceremonia zaślubin i wesela w polskiej kulturze. Opisz obyczaje odwołując się do trzech wybranych dzieł literackich.
20. Realistyczne i utopijne obrazy wsi polskiej w literaturze polskiej XVI- XX w.
21. Obraz II wojny światowej w twórczości polskich poetów XX wieku.
22. Bohaterowie zwierzęcy w polskiej i obcej literaturze. Określ funkcjonowanie motywu na wybranych przykładach.
23. Nowele i powieści sensacyjne twórcy słynnego angielskiego detektywa Sherlocka Holmes'a. Oceń wpływ twórczości A. C. Doyle'a na kształtowanie się gatunku literackiego.
24. „Wszystkie szczęśliwe rodziny są do siebie podobne, każda nieszczęśliwa rodzina jest nieszczęśliwa na swój sposób” („Anna Karenina”). Rozwiń myśl L. Tołstoja, odwołując się do wybranych utworów polskiej i obcej literatury.
25. „Gdziekolwiek była ona, tam był raj”- odwołując się do słów Adama z „Pamiętników Adama i Ewy” M. Twaina, opisz literackie kreacje zakochanych mężczyzn.
26. Obraz wojen utrwalony w korespondencji reporterskiej.
27. Być jak malowany ptak. Odwołując się do wybranych dzieł literatury polskiej i obcej, omów problem samotności w tłumie, samotności odmienca, człowieka odrzuconego przez „stado”.
28. Magiczne miejsca i motywy- klucze w poezji B. Okudźawy.
29. Totalitaryzm ujęty w groteskę. Obraz despotyzmu, dyktatury przykryty maską satyry, pamfletu, karykatury. Omawiając temat, wykorzystaj dowolne przykłady z literatury polskiej i obcej.
30. „Ludzie mają zbyt mało czasu, aby cokolwiek poznać. Kupują w sklepach rzeczy gotowe. A ponieważ nie ma magazynów z przyjaciółmi, więc ludzie nie mają przyjaciół”. Ustosunkuj się do słów lisa z baśni „Mały Książę”, wykorzystując przykłady z trzech utworów literackich. Zwróć uwagę na kontakty międzyludzkie.
31. „Biada samemu, bo jeśli upadnie, nie ma nikogo, kto by go podniósł” („Grona gniewu” J. Steinbeck). Zwróć uwagę na potrzeby ludzkiej solidarności nie tylko w czasach zagrożenia życia. Odwołaj się do literatury polskiej i światowej.
32. Nienawiść- jedyne uczucie kierujące ludzkim działaniem. Scharakteryzuj bohaterów, którzy pozbawieni są pozytywnych uczuć, niezdolni do prawdziwej miłości. W pracy wykorzystaj sylwetkę głównego bohatera „Pachnidła” i dowolnych dwóch przykładów.
33. Dziecko jako symbol nienawiści i sprawca okrucieństwa. Porównaj różne kreacje bohaterów dziecięcych, wykorzystując znajomość polskiej i obcej literatury pięknej.
34. Fascynacje odległymi kulturami i regionami świata w literaturze baroku i romantyzmu.
35. Honor- cecha nie tylko rycerska. Przedstaw sylwetki bohaterów, którzy kierują się w życiu godnością. Odwołaj się do przykładów z literatury polskiej i obcej.
36. Kobieta jako obiekt męskiej fascynacji. Realizując temat, odwołaj się do przykładów nie tylko z literatury polskiej.
37. Bohaterowie, którzy zmagają się z siłami przeznaczenia. Przedstaw sylwetki postaci nie tylko literatury antycznej.
38. Różne sposoby postrzegania świata przez mieszkańców wsi. Posłuż się przykładami z polskiej i obcej literatury.

39. Obraz tzw. marginesu społecznego wielkich miast w polskich i światowych powieściach realistycznych.
40. Żywioły, groźne zjawiska przyrodnicze odzwierciedlające losy i przeżycia bohaterów powieści i dzieł lirycznych.
41. Literackie kreacje pana i sługi. Porównaj legendarne pary bohaterów opierając się na przykładach z literatury polskiej i obcej.
42. Uroda brzydoty w twórczości Baudelaire'a i innych poetów XIX i XX wieku.
43. Podróż w poszukiwaniu sensu życia. Omów temat nie ograniczając się wyłącznie do literatury romantyzmu.
44. Chorobliwa niechęć do pracy bohaterów literatury polskiej i światowej.
45. Przymusowa praca - omów temat opierając się na przykładach nie tylko z literatury łagrowej.
46. Postawa buntownika niosącego wolność i postępek. Scharakteryzuj bohaterów literatury polskiej i obcej.
47. Postaci buntujące się przeciw przemocy. Opisz ich sposób walki, wybierając przykłady z literatury polskiej i obcej.
48. Przygody, niezwykle doświadczenia jako składnik treści poznawczych lub dydaktycznych. Opisz przygody bohaterów z literatury obcej i polskiej.
49. Ludzie rewolucji- opisz środowisko ruchu rewolucyjnego, opierając się na znajomości literatury polskiej i powszechnej.
50. Kryzys rodziny uwieczniony w literaturze romantyzmu i modernizmu. Odwołaj się do przykładów z literatury polskiej i obcej.
51. Samotność jako przeznaczenie człowieka twórczego. Znajdź przykłady bohaterów samotnych z wyboru, odwołując się nie tylko do literatury romantyzmu.
52. Miejsce osób starych w społeczeństwie. Pokolenie z prestiżem, otoczone szacunkiem, czy traktowane marginalnie, jako społeczny balast? Rozważ problem na podstawie przykładów z literatury polskiej i powszechnej.
53. Konflikty i nieporozumienia wynikające z różnicy pokoleń. Ukaż różnice międzypokoleniowe, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
54. Obraz szlachty w literaturze baroku. Odwołaj się do przykładów również z literatury obcej.
55. Utopijne wizje idealnego państwa i ustroju społecznego wprowadzane przez pisarzy polskich i zagranicznych.
56. Walka o przetrwanie tematem literatury naturalistycznej i wojennej. Omów problem, odwołując się do przykładów polskiej i obcej literatury.
57. Walka o władzę tematem dramatów Szekspira. Omów problem żądzy władzy na trzech przykładach jego twórczości.
58. Zdrada jako motyw dzielący nie tylko kochanków. Znajdź trzy literackie obrazy zdrady, wykorzystując znajomość polskiej i obcej literatury.
59. Człowiek i jego natura w „krzywym zwierciadle”. Omów temat na przykładach polskiej i obcej literatury.
60. Życie wojskowych pilotów spisane przez uczestników II wojny światowej (J. Heller, A. de Saint- Exupery).
61. Historie rodów ujęte w rodzinne sagi. Odwołaj się do trzech znanych ci utworów literatury pięknej.
62. Kain i Abel w historii literatury. Omów motyw dobrego i złego dziecka na przykładach z literatury polskiej i obcej.
63. Problem moralnych wyborów bohaterów polskiej i obcej literatury. Omów na dowolnych przykładach.

64. Portret kobiety fatalnej w literaturze polskiej i powszechnej. Scharakteryzuj bohaterki na przykładach trzech dowolnych utworów.
65. Polacy w satyrze i karykaturze literackiej. Przedstaw funkcje i sposoby kreowania portretów Polaków.
66. Rola lektur w kształtowaniu charakterów postaci literackich. Przedstaw na wybranych przykładach.
67. Fascynacja obrzędami ludowymi w literaturze polskiej. Omów zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów.
68. Przedstaw różne ujęcia problematyki Holocaustu w literaturze polskiej, odwołując się do wybranych utworów.
69. Jak, gdzie i co jadają bohaterowie literaccy? Przedstaw motyw sztuki kulinarnej w tekstach literackich różnych epok.
70. Duchy, zjawy, sny w literaturze. Zbadaj ich funkcje w wybranych utworach różnych epok.
71. Rozważ problem obecności archetypów i toposów w komiksie i funkcje, jakie w tym gatunku pełnią wspomniane elementy. Odwołaj się do odpowiednich przykładów.
72. Folklor jako inspiracja pisarzy w różnych epokach. Omów na wybranych przykładach.
73. Różne sposoby funkcjonowania motywu zbrodni i kary w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
74. Porównaj obrazy Gdańska i jego okolic ukazane w literaturze współczesnej.
75. Twórcza i destrukcyjna siła miłości w życiu człowieka. Omów na wybranych przykładach bohaterów literackich.
76. Porównaj różne wcielenia diabła w literaturze i omów ich funkcje, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
77. Kamienica jako przestrzeń życia człowieka. Rozważ na wybranych przykładach.
78. Polemiki, spory, prowokacje- starcia pokoleń literackich. Omów na przykładach wybranych utworów.
79. Pokora jako jeden z motywów „Biblii” i wybranych utworów literackich. Przedstaw i omów jego funkcjonowanie.
80. Zaprezentuj różnorodne wizerunki Boga w wybranych utworach literackich różnych epok.
81. Indywidualizm twórczy Mirona Białoszewskiego. Omów zagadnienie na przykładach wybranych wierszy poety.
82. Problemy współczesnego człowieka. Przywołaj biografie wybranych bohaterów literackich.
83. Literackie wizje sportu. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów.
84. Motyw wakacji. Omów temat na podstawie dowolnych przykładów literackich.
85. Obraz gór utrwalony w poezji polskiej. Odwołaj się do wybranych przykładów.
86. Konflikt szczęścia i obowiązku przyczyną dramatu bohaterów literackich XIX i XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
87. Legendy i mity narodowe w twórczości S. Wyspiańskiego i S. Żeromskiego. Odwołaj się do wybranych tekstów literackich.
88. Druga wojna światowa jako czynnik kształtujący twórczość pisarzy XX wieku. Zinterpretuj wybrane przykłady pod kątem wpływu wydarzeń wojennych na kształt artystyczny dzieł.
89. Jednostka niezależna czy marionetka? Omów wybrane kreacje bohaterów dramatycznej twórczości W. Szekspira.

90. Kogo, co i w jakim celu parodiowali polscy pisarze? Zinterpretuj wybrane przykłady literackie, uwzględniając kontekst epok, które reprezentują.
91. „Ludzie listy piszą” – formy korespondencji dawniej i dziś. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów epistolografii dawnej i współczesnej.
92. „Nikt z nas nie jest bez winy” (K. K. Baczyński). Interpretuj wybrane utwory, skup się na problemie granicy między katem a ofiarą w literaturze polskiej powstałej po 1939 roku.
93. Noc i dzień, światłość i ciemność jako motywy literackie. Przedstaw różne ujęcia, odwołując się do wybranych przykładów.
94. Charakteryzując kreacje lekarzy i nauczycieli w literaturze i publicystyce polskiej, odnieś się do tezy o tworzeniu stereotypów przez literaturę.
95. Sen, halucynacja, wizja – różnorodne ujęcia tego motywu w wybranych utworach literackich.
96. Świat przedstawiony oczyma dziecka. Analizując wybrane przykłady, zwróć uwagę na specyfikę narracji i sposobu przedstawiania rzeczywistości.
97. Batalistyka w literaturze. Zaprezentuj zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
98. Carpe diem – radość życia utrwalona w literaturze polskiej i obcej. zilustruj problem, analizując dowolnie wybrane przykłady.
100. „Czarny charakter” w dziełach literackich różnych epok. Na wybranych przykładach omów funkcje bohatera negatywnego.
101. „Dlaczego klasycy”? Udowodnij obecność i rozważ przyczyny popularności motywów antycznych w literaturze współczesnej.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUK

1. Motywy biblijne i mitologiczne w różnych dziedzinach sztuki polskiej i obcej.
2. Różne sposoby ukazywania powstań polskich w literaturze i filmie.
3. Literackie i filmowe portrety kobiet zakochanych. Omów wpływ miłości na psychikę i postępowanie bohaterek, wykorzystując dowolne dzieła literackie i filmowe.
4. Historia słynnych muzyków światowej sławy zapisana w literaturze i filmie.
5. Ekranizacje polskich dzieł literackich.
6. Współczesne ekranizacje światowych dzieł literackich : Iliada, Harry Potter, Romeo i Julia, Władca pierścieni
7. Portrety starych ludzi w literaturze i malarstwie. Oceń stosunek do starości w kulturze różnych epok.
8. Obraz stolicy Polski w wybranych dziełach literackich, malarskich, filmowych i fotografii.
9. Kultura żydowska zarejestrowana w literaturze lub filmie. Omów temat na przykładzie trzech dowolnych dzieł polskich lub obcych.
10. Fantastyka jako wyraz tęsknoty za lepszym światem, powrotem do piękna. Przy omówieniu tematu, odwołaj się do znanych ci utworów literackich i filmowych.
11. Nowe wersje starych mitów i wątków mitycznych w literaturze i filmie.
12. Przemoc jako forma sprawowania władzy nie tylko totalitarnej. Omów temat opierając się na przykładach z literatury i filmu.

13. Uprzedzenia moralne, religijne, społeczne i rasowe graniczące z fanatyzmem i nietolerancją. Omów problem na dowolnych przykładach z literatury i filmu.
14. Fantastyczne przygody niezwykłych bohaterów. Wykorzystaj znajomość literatury i filmu.
15. Sprawiedliwość społeczna a wewnętrzne poczucie sprawiedliwości. Rozważ problem względności wartości, sięgając do przykładów z literatury powszechnej i filmu.
16. Chwalebna śmierć na polu bitwy uwieczniona na płótnach słynnych malarzy i w literaturze.
17. Opisy wielkich epidemii i walka z zarazą. Opisz ludzkie postawy w obliczu zagrożenia, odwołując się do wybranych przykładów z literatury i filmu.
18. „Człowiek człowiekowi wilkiem”- rozważ problem, odwołując się do przykładów literackich, filmowych i historycznych.
19. Postać żołnierza w historii polskiej i powszechnej. Scharakteryzuj bohatera, odwołując się do znanych przykładów z literatury i innych dzieł sztuki.
20. Obraz dziecka w czasach wojny i okupacji. Omów temat, wykorzystując literaturę i dzieła z innych dziedzin sztuki (malarstwo, fotografię, film).
21. Studium egoizmu i próżności na wybranych przykładach z literatury i filmu.
22. Bohaterowie i antybohaterowie II wojny światowej na kartach literatury polskiej i powszechnej oraz w kadrach filmowych.
23. Historia Polski w literaturze, malarstwie i filmie. Omów dowolne wydarzenia historyczne uwiecznione w różnych dziełach sztuki.
24. Modele świętości w kulturze europejskiej. Przedstaw konkretne przykłady tekstów kultury.
25. Przedstaw najciekawsze realizacje motywu pojedynku w literaturze i sztuce.
26. Twórcze poszukiwania nowych dróg oddziaływania- przedstaw najważniejsze założenia teatru awangardowego i innych ważnych zjawisk w teatrze XX wieku.
27. Symbolika stroju. Omów, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, filmowe, teatralne).
28. Korszachy z nieczystymi siłami. Przedstaw najciekawsze realizacje tego tematu w wybranych tekstach kultury.
29. Omów obecność kiczu w literaturze i sztuce.
30. Różne ujęcia pejzażu w dziełach poetyckich i plastycznych. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z dziedziny poezji i malarstwa.
31. Różne ujęcia Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów.
32. Motyw tańca śmierci w literaturze i malarstwie. Przedstaw jego najważniejsze realizacje.
33. Artystyczne ujęcie macierzyństwa w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na podstawie wybranych epok.
34. Omów impresjonizm jako nurt w malarstwie i przedstaw jego wpływ na literaturę polską.
35. Ruiny, groby, opustoszałe zamki. Omów motyw przemijania w literaturze i sztuce XIX wieku.
36. Koncepcja mężczyzny i męskości w kulturze. Omów zagadnienie. Wypowiedź uzasadnij przykładami z tekstów kultury różnych epok.
37. Wielkie przyjaźnie w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.

38. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
39. Między literaturą a sztukami plastycznymi. Przedstaw twórczość literacką i plastyczną wybranych artystów.
40. Afryka i jej mieszkańcy jako temat literatury i innych sztuk. Rozważ problem, odwołując się do wybranych dzieł.
41. Porównaj wybraną adaptację filmową z jej literackim pierwowzorem.
42. Rola wychowawcy w życiu młodego człowieka. Omów zjawisko na przykładach literackich i filmowych.
43. Ekspresjonizm w literaturze i malarstwie. Przedstaw, odwołując się do przykładów, środki artystyczne dla tej konwencji i ich rolę.
44. Symbolizm w literaturze a symbolizm w malarstwie. Porównaj metody twórcze na wybranych przykładach z okresu modernizmu.
45. Dworek szlachecki jako motyw w literaturze i malarstwie. Przedstaw różne jego konkretyzacje na przykładach wybranych dzieł.
46. Starożytna Grecja jako źródło kultury i sztuki. Wykorzystaj znajomość literatury, innych dzieł sztuki i rozwiązań ustrojowych.
47. Ekspansja symbolu w literaturze i sztukach plastycznych modernizmu. Przedstaw wybrane przykłady symbolicznych wizji i zaproponuj interpretację.
48. Ekspresjonizm jako „krzyk duszy”. Omów różne sposoby wyrażania uczuć przez ekspresjonistów, odwołując się do dzieł literackich i plastycznych.
49. Ewolucja kreacji stróża prawa w literaturze kryminalnej i w filmie. Analiza porównawcza.
50. Postaci karierowiczów w literaturze XIX i XX wieku oraz w filmie. Analiza wybranych przykładów.
51. Wampiryzm w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
52. Czy kicz to „raj dla mało wymagających”? Odwołując się do przykładów z literatury i innej wybranej dziedziny sztuki, przedstaw problemy związane z oceną tekstów kultury realizujących tę kategorię estetyczną.

JĘZYK

1. Czy stosowane w oświeceniowej publicystyce sposoby i środki wyrazu są kontynuowane współcześnie? Zanalizuj wybrane przykłady.
2. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów i epok.
3. Gatunki publicystyki prasowej. Omów na przykładach współczesnych czasopism.
4. Bazując na wybranych przykładach reklam, oceń na czym polegają fenomeny języka reklamy.
5. Perswazyjna funkcja języka na przykładach tekstów propagandowych. Analiza przykładów.
6. Omów najnowsze zapożyczenia we współczesnej polszczyźnie. Oceń ich zasadność, odwołując się do przykładów.
7. Język współczesnej publicystyki- nowomowa czy poprawna polszczyzna? Zbadaj problem, odwołując się do wybranych tekstów prasowych.
8. Sposoby indywidualizacji języka bohaterów literackich. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok.

9. Zanalizuj środki językowe charakterystyczne dla wybranej gwary środowiskowej.
10. Funkcje archaizacji języka. Omów zjawisko na wybranych przykładach literackich z różnych epok.
11. Scharakteryzuj i skomentuj nowomowę w wybranych przykładach polskiej powieści produkcyjnej z lat 50. XX wieku.
12. Funkcja magiczna języka i jej przejawy w różnego typu wypowiedziach. Omów problem, wykorzystując przykłady.
13. Współczesny język urzędowy. Zanalizuj środki językowe i dokonaj ich oceny pod względem poprawności.
14. Funkcje komizmu językowego w wybranych bajkach dawnych i współczesnych. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do przykładów.
15. Kicz językowy. Przedstaw zjawisko, analizując cechy języka przykładowych piosenek nurtu disco polo.
16. Scharakteryzuj środki wymowy artystycznej w tekstach piosenek wybranej grupy muzycznej i omów ich funkcje.
17. Kolokwializmy w poezji i ich funkcje. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
18. Żart językowy i jego funkcje we fraszce, komedii i innych gatunkach literackich. Pokaż zjawisko na wybranych przykładach.
19. Neologizmy i ich funkcje. Omów zjawisko, odwołując się do wybranych utworów literackich.
20. Retoryczne środki wyrazu. Zanalizuj je i porównaj na dwóch przykładach z publicystyki dawnej i współczesnej.
21. Funkcja wypowiedzi oratorskiej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
22. Gwara ludowa i stylizacja gwarowa w tekstach piosenek współczesnych zespołów i solistów. Zanalizuj na wybranych przykładach.
23. Nagłówki codziennej prasy. Oceń poprawność i stopień spójności z tekstem, określ funkcje językowe.
24. Perswazyjna funkcja środków językowych we współczesnej reklamie prasowej, radiowej i telewizyjnej.
25. Język listów jako dokument indywidualnego stylu nadawcy. Omów zagadnienie na podstawie analizy epistolografii wybranego autora.